

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№6(6)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 248 sahifa,
22-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

“Kitobxonlar klubi” modelining ingliz tili to‘garak mashg‘ulotlarida o‘quvchilarning kognitiv kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari.....	10
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	
Bo‘lajak pedagoglarning kasbiy faoliyatida suggestiv yondashuvning o‘rni	14
Arolov Davronjon Davlataliyevich	
Akmeologik yondashuv asosida maktabgacha ta‘lim direktor o‘rinbosarlarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmini takomillashtirish	19
Asatullayeva Sitora Dilmurod qizi	
Hozirgi o‘zbek tilida neologizmlarning tarixi va bugungi kun taraqqiyoti.....	22
Bektosheva Mehinbonu Abdumalik qizi	
Maktabgacha ta‘lim tashkilotlari bolalarida jamoada ishlash ko‘nikmalarini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	26
Djurayeva Dilfuza Nuriddin qizi	
Korpus lingvistikasi vositalari yordamida bo‘lajak ingliz tili o‘qituvchilarining til tahlili ko‘nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	30
Eshonqulova Sarvinoz Yashinovna	
Talabalarning shaxsiy sifatlarini rivojlantirishda sun‘iy intellektning o‘rni va ahamiyati.....	35
Hojiyeva Nasiba Bahodirovna	
Logopedik mashg‘ulotlarni tashkil etish va rejalashtirish moduliga oid mustaqil ta‘lim topshiriqlarini integrativ modellashtirishning innovatsion texnologiyalari.....	39
Ibroximova O‘g‘iloy Inomjon qizi	
Jismoniy tarbiya darslarida ortiqcha vaznli bolalarga differensial yondashuvning ahamiyati	43
Yuldashev Bobirjon Noibjon o‘g‘li	
Maktabgacha ta‘lim tashkilotida xalq og‘zaki ijodi vositasida bolalarning axloqiy sifatlarini shakllantirishning ahamiyati.....	48
Muradxanova Munisaxon Ikrom qizi	
Bo‘lajak psixologlarda altruistik xulq motivlarini rivojlantirishning psixologik imkoniyatlari	54
Nusratova Mexriniso Baxshilloevna	
Inklyuziv ta‘lim tushunchasi va uning zamonaviy pedagogik paradigmalar tizimidagi o‘rni.....	59
Pulatova Dilfuza Azamkulovna	
Magistrlarda “Imposter sindromi”ni yengish orqali kreativ salohiyatni rivojlantirishning psixologik mexanizmlari.....	66
Qayumov Baxtiyor Zokirjon o‘g‘li	
Kichik maktab yoshidagi bolalar nutqining fonematik rivojlanishi	70
Qurbonova Sevara Suyunovna	
Mikrobiologiya ta‘limida individual pedagogik texnologiyalarni joriy etish mexanizmlari	74
Raxmatov Oxunjon Soibjonovich	
“Estetik tarbiya”, “kreativ kompetensiya”, “estetik tarbiya mexanizmlari” tushunchalarining konseptual asoslari.....	79
Saidova Feruza Akramovna	
Zamonaviy ta‘lim jarayonida neyropedagogika yordamida nutqiy ko‘nikmalarni rivojlantirish.....	84
Sidiqova Yulduz Sobirovna	
“So‘nggi jadid” Begali Qosimovning ilmiy-pedagogik merosi.....	88
Toxirova Dilshoda Inom qizi	
Ona tili darslarida o‘qib tushunish ko‘nikmasini rivojlantiruvchi mashq va topshiriqlar ustida ishlash	92
Turg‘unova Nilufar Muxiddin qizi	
Ingliz, golland va o‘zbek tillaridagi frazeologizmlarning lingvostatistik xususiyatlari.....	96
Xaydarova Go‘zalxon	

Maktabgacha yoshdagi bolalarda hayotiy kompetensiyalarni shakllantirishda yumshoq ko'nikmalarning ahamiyati.....	101
<i>Xolmatova Dilshoda Sherali qizi</i>	
Farzandlarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishda oilaning pedagogik imkoniyatlari	105
<i>Yusupova Diloromxon Sabirdjanovna</i>	
Yoshlarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish orqali sotsial manipulyativ ta'sirlarga psixologik barqarorlikni shakllantirish.....	109
<i>Qosimova Sarvinoz Baxtiyorovna</i>	
O'quvchilarda modellashtirish ko'nikmalarini shakllantirishga ko'maklashadigan faoliyat usullari	114
<i>Abdurazzaqov O'ktam Abduqayumovich</i>	
Dizartriya shakllarining klinik-patogenetik tahlili va differensial diagnostikasi	120
<i>Axmedova V. T.</i>	
Boshlang'ich sinflarda fanlararo yondashuvga asoslangan integrativ topshiriqlar ishlab chiqishning uslubiy asoslari.....	127
<i>Elmurodova Inoyat Abdumutalibovna</i>	
Deviant xulq-atvorli o'smirlar ijtimoiylashuvining psixologik determinantlari.....	132
<i>Elov Ziyodullo Sattorovich</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida talabalar o'quv natijalarini baholashning pedagogik modeli.....	138
<i>Ernazarov Mirzohid Yo'ldosh o'g'li</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasi	145
<i>Mamadaliyeva Zarina Raxmat qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda kognitiv tilshunoslikni joriy etish masalalar	150
<i>Mamatova Gulshan Amankulovna</i>	
Doston musiqiy merosini o'rganishni uslubiy takomillashtirish mazmuni.....	153
<i>Qo'shayev Ilhom Axtamovich, Nasirova Sevinch Ismatovna</i>	
"Elektr yoritish" fanida mustaqil ta'limning zamonaviy shakllari.....	157
<i>Nasretdinova Feruza Nabiyevena</i>	
Maktabgacha va maktab yoshidagi bolalarda sog'lom turmush tarzi madaniyatini shakllantirish	162
<i>Nazarova Dildora Asatovna, Kuchkorova Robiya Shuxrat qizi</i>	
Dual ta'limda oliy ta'lim va maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rtasidagi hamkorlikning mazmuni.....	167
<i>Qoraboyeva Zohidaxon To'lanboyevna, Tursunbayeva Sevara Abdullo qizi</i>	
A Methodological Model for Developing Pedagogical Reflection in Pre-Service EFL Teachers.....	172
<i>Rahimberdiyeva Maftuna Rakhimberdi kizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda sog'lom turmush tarzining kasbiy kompetentlikka ta'siri	177
<i>Raximova Saboxat Qaxramon qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda interaktiv texnologiyalar va faol ta'lim metodlarining samaradorligi	182
<i>Safarova Nigora Nasilloevna</i>	
Maktabgacha ta'lim jarayonida interfaol usullarning mazmuni, turlari va funksional ahamiyati.....	190
<i>Safarova Soliha Ilhomovna</i>	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash jarayonida diagnostik metodlardan samarali foydalanishning ahamiyati...	196
<i>Saotmuratova Zebo Yuldash qizi</i>	
Musiqqa ta'limida interfaol metodlardan foydalanishning didaktik imkoniyatlari.....	200
<i>Saparov Raxim Muratbayevich</i>	
Maktabgacha yoshdagi tarbiyalanuvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirish ijtimoiy zarurat sifatida.....	204
<i>Xolmatova Yodgoroy Baxtiyorjon qizi</i>	
Energetika fanlarini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik afzalliklari.....	208
<i>Zoxidov Iqboljon Zokirjonovich</i>	
Методическая модель контекстуального обучения в формировании лингвокультурной компетенции при обучении русскому языку в национальных группах	213
<i>Рустамова Ферузaxon Махмуджановна</i>	

Integrating Artificial Intelligence into EFL Academic Writing Instruction: Opportunities, Challenges, and Pedagogical Implications.....	218
Allamurodov Elyor Tursun ugli	
Sahna nutqida adabiy tur va janrlarning metodik talqini.....	223
Dilrabo Jumanova	
Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim ekotizimi: imkoniyatlar va xavflar	227
Oqil Ochilov Lutfullo o'g'li	
Z avlod bilan ishlashda ta'lim va tarbiyaga oid zamonaviy tendensiyalar	232
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash jarayonida diagnostik metodlardan samarali foydalanishning ahamiyati...	235
Saotmuratova Zebo Yuldash qizi	
Tarixiy-ilmiy materiallar va zamonaviy texnologiyalar integratsiyasi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining geometrik tafakkurini rivojlantirish metodikasi.....	239
Toshpulatova Mamura Ismailovna, Mannonova Dilafro'z Ravshan qizi	
Davlat-xususiy sherikchilik asosidagi maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarish va muvofiqlashtirish ...	244
Xakimov Abdug'ulom Soyibjonovich	

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKCHILIK ASOSIDAGI MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARINI BOSHQARISH VA MUVOFIQLASHTIRISH

Yakimov Abdug'ulom Soyibjonovich

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor
va mutaxassislarini qayta tayyorlash va

ularning malakasini oshirish instituti mustaqil tadqiqotchisi

ORCID: 0009-0009-5616-7153

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim bolalarning hayotidagi muhim bosqichlardan biri hisoblanadi. O'zbekistonda davlat-xususiy sheriklik (DXSh)dagi maktabgacha ta'lim tashkilotlari bolalarning erta yoshdagi rivojlanishiga yordam beradigan asosiy tarmoqlardan biri hisoblanadi. Ushbu maqola davlat-xususiy sheriklikdagi maktabgacha ta'lim tashkilotlarining faoliyatini muvofiqlashtirish va boshqarishning muhim jihatlarini yoritib beradi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, davlat-xususiy sheriklik (DXSh), rivojlanish, ta'lim sifati, xalqaro tajriba, innovatsiya, hamkorlik mexanizmlari, xususiy sektor.

Abstract: Preschool education is one of the important stages in children's lives. In Uzbekistan, preschool educational institutions under public-private partnership (PPP) are one of the main sectors that help children's early development. This article highlights important aspects of coordinating and managing the educational activities of preschool educational institutions under public-private partnership.

Key words: preschool education, public-private partnership (PPP), development, education quality, international experience, innovation, collaboration mechanisms, private sector.

Аннотация: Дошкольное образование является одним из важных этапов в жизни детей. В Узбекистане дошкольные образовательные организации на основе государственно-частного партнерства (ГЧП) являются одной из основных отраслей, способствующих развитию детей в раннем возрасте. Эта статья освещает важные аспекты координации и управления образовательной деятельностью дошкольных образовательных организаций на основе государственно-частного партнерства.

Ключевые слова: дошкольное образование, государственно-частное партнерство (ГЧП), развитие, качество образования, международный опыт, инновации, механизмы сотрудничества, частный сектор.

KIRISH

Dunyoda maktabgacha ta'lim ta'lim tizimining poydevori sanaladi, bu maskanlarda kelajagimizning ertangi kuni egalari tarbiyalanayotgan ekan, barcha harakatlar va bor kuchimizni ana shu tizimga qaratish lozimligini, bugungi kunda jahon andozalariga mos ta'lim-tarbiya tizimi va zamonaviy boshqaruvga o'tish vaqti kelganligini davrning o'zi taqozo etmoqda. Xususiy-sheriklikdagi maktabgacha ta'lim tashkilotlari davlat tomonidan belgilangan normativlar va talablar asosida faoliyat yuritadi, lekin ular moliyaviy jihatdan mustaqil va o'z xarajatlarini qoplash uchun xususiy sarmoyalarni jalb qilishi mumkin. Bu tizim orqali ta'lim sifatini yaxshilash, yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etish va ijtimoiy xizmatlarni kengaytirish mumkin. Sherikchilik shaklida faoliyat yuritayotgan ta'lim tashkilotlari birgalikda yangi imkoniyatlar yaratib, o'zaro tajriba almashadi. Bu esa ta'lim sifatini oshirishga, muammolarni tezda hal etishga va innovatsiyalarni joriy etishga yordam beradi.

Davlat-xususiy sherikchilik asosidagi maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim tizimining rivojlanishiga katta hissa qo'shmoqda. Ularning faoliyatini muvofiqlashtirish va boshqarish samaradorligi ta'lim sifatini oshirishga, ta'lim jarayonini yanada yaxshilashga va bolalarning rivojlanishini ta'minlashga yordam beradi. Xususiy-sherikchilik asosidagi maktabgacha ta'lim tizimida yangi pedagogik yondashuvlar va innovatsiyalarni joriy etish ehtiyojining yuzaga kelganligi tadqiqot mavzusining dolzarbligini belgilaydi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Davlat-xususiy sheriklik asosidagi maktabgacha ta'lim tashkilotlarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, aholiga maktabgacha ta'lim xizmatlari ko'rsatish sifatini yaxshilash hamda sohada nodavlat sektorining ulushini oshirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 10-iyundagi "Qamrov darajasi past bo'lgan tumanlarda maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarmog'ini kengaytirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-5144-son¹ qarori^[1] qabul qilindi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 2-avgustdagi 426-son² qarori^[2] bilan davlat-xususiy sheriklik asosidagi maktabgacha ta'lim tashkilotlariga davlat budjeti mablag'lari hisobidan subsidiyalar to'lash, xodimlar va tarbiyalanuvchilarning davomatini elektron ilova yordamida yuritish hamda xodimlarga ish haqi to'lashning davlat budjeti mablag'lari hisobidan tartiblariga o'zgartirishlar kiritildi.

O'rganishlar shuni ko'rsatadiki, aksariyat hollarda vaziyat taqozosi bilan DXSh asosidagi nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari na tadbirkorlik va na maktabgacha ta'lim jarayoniga aloqador bo'lmagan jismoniy shaxslar tomonidan tashkil etilgan. Mazkur jarayonda maktabgacha ta'lim-tarbiya jarayonini to'g'ri tashkil etish va boshqarish, tadbirkorlik subyekting moliyaviy-xo'jalik faoliyati bo'yicha tavsiyalar berish, tashkilotlarning boshqaruv mexanizmi samaradorligini ta'minlash muhim zarurat sifatida kun tartibiga chiqmoqda.

Masalan, Ozarbayjonlik olim F. Nabiyeva [3] tomonidan maktabgacha ta'limni ta'minlashda davlat-xususiy sheriklikni ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga hissa qo'shuvchi omil sifatida o'rganish bo'yicha tahlillar olib borilgan. Tadqiqot davomida Ozarbayjonning Shamkir viloyatida Ta'limda Innovatsiyalar Markazi (CIE) tomonidan amalga oshirilgan kichik pilot loyihadan kelib chiqib, maktabgacha ta'lim va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash xizmatlarida davlat-xususiy sheriklik modelining imkoniyatlari tahlil qilingan. Uning fikricha, maktabgacha ta'lim xizmatlari va muassasalarining shaharlarda yuqori darajada markazlashganligini hisobga olganda, mahalliy resurslardan foydalanish usuli maktabgacha ta'lim xizmatlarini qishloq hududlariga va umuman poytaxtdan tashqariga kengaytirishni osonlashtiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maktabgacha ta'lim tashkiloti faoliyatining asosini tashkil etuvchi fundamental prinsiplar, metodologik yondashuvlar va boshqaruv mexanizmlari tahlil qilinadi. Boshqaruv tamoyillarining mohiyati ularning rahbar faoliyatini boshqarish, tashkilot maqsadlari va strategik qarorlar o'rtasidagi muvofiqlikni ta'minlash qobiliyatidir. Shu nuqtai nazardan, maktabgacha ta'lim tashkilotining tashqi va ichki muhitining dinamik o'zgaruvchan sharoitlariga moslashishga imkon beradigan moslashuvchanlik, inklyuzivlik va innovatsiya tamoyillariga alohida e'tibor beriladi. Maktabgacha ta'lim tashkilotini boshqarishga metodologik yondashuvlar yagona boshqaruv jarayoni doirasida tahlil qilish, rejalashtirish, tashkil etish, motivatsiya va nazoratni amalga oshirishga imkon beradigan murakkab va tizimli metodlarga asoslanadi. Ta'lim jarayonining innovatsion rivojlanishi uchun muhim bo'lgan rahbarlarning shaxsiy kompetensiyasini, ularning o'z-o'zini o'rganish va o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Davlat-xususiy sheriklik asosidagi maktabgacha ta'lim tashkilotlarini (DXShMTT) samarali boshqarish va ularning ta'limiy faoliyatini muvofiqlashtirish - maktabgacha ta'lim sifatini oshirish, bolalar rivoji uchun qulay muhit yaratish va ta'limda innovatsion yondashuvlarni joriy etishning asosiy shartidir. Bu jarayonning asosiy maqsad va vazifalarini aniqlashtirish, mavjud holatni tahlil qilish hamda strategik yo'nalishlarni ishlab chiqish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi.

Birinchidan, DXShMTTlarda ta'limiy faoliyat samaradorligini oshirishning asosiy maqsadi - sifatli, uzviy va barqaror ta'limiy jarayonni tashkil etishdan iborat. Bu maqsad, o'z navbatida, bolalarning yosh va psixologik xususiyatlariga mos ta'lim texnologiyalarini tanlash, tarbiyaviy jarayonni tizimli yondashuv asosida tashkil etish va har bir bola shaxsini rivojlantirishga yo'naltirilgan metodikalar orqali amalga oshiriladi.

Ikkinchidan, muvofiqlashtirish va boshqarishning asosiy vazifalaridan biri - ta'lim jarayonini monitoring qilish va baholash mexanizmlarini shakllantirishdir.

Uchinchidan, xususiy va davlat manfaatlarining uyg'unligini ta'minlash orqali barqaror hamkorlik muhitini yaratish, moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiyalash, pedagogik xodimlarni rag'batlantirish tizimini takomillashtirish DXShMTT faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqadi.

1 <https://lex.uz/docs/-5452933>

2 <https://lex.uz/uz/docs/-6141472>

Umuman olganda, xususiy-sherikchilik asosida faoliyat yuritayotgan maktabgacha ta'lim tashkilotlari-ning ta'limiy faoliyatini samarali muvofiqlashtirish va boshqarish – innovatsion ta'lim muhitini yaratish, ta'limiy xizmatlar sifatini oshirish hamda raqobatbardosh inson kapitalini shakllantirishning muhim omili sifatida e'tirof etiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xususiy-sherikchilikdagi maktabgacha ta'lim tashkilotining ta'limiy faoliyatini muvofiqlashtirish va direktorlarining boshqaruv samaradorligini oshirish bo'yicha o'tkazilgan tajriba-sinov ishlari qator muhim natijalarni aniqladi. Ushbu natijalarning tahlili maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlarining boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirish va ularning samaradorligini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni takomillashtirishda muhim asos bo'lib xizmat qiladi.

1. DXShMTTlar davlat va xususiy sektor o'rtasida o'zaro manfaatli hamkorlikni ta'minlab, maktabgacha ta'lim qamrovini kengaytirishga xizmat qilmoqda.
2. DXShMTTlar faoliyatini muvofiqlashtirish va samarali boshqarish ularning ta'limiy sifatini oshirishda asosiy omil bo'lib, bu jarayonda pedagogik kadrlar salohiyati, infratuzilma, moliyaviy mexanizmlar va monitoring tizimlari muhim rol o'ynaydi.
3. Tashkilot faoliyatining me'yoriy-huquqiy asoslari yetarli darajada takomillashmagan bo'lib, bu ba'zi holatlarda boshqaruv va ta'lim sifati o'rtasida nomutanosibliklarga olib kelmoqda.
4. DXShMTTlar ta'limiy faoliyatini innovatsion yondashuvlar asosida boshqarish (AKTdan foydalanish, STEAM texnologiyalari, differensial yondashuv) ularning raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi.
5. O'tkazilgan tahlillar asosida aniqlanishicha, DXShMTT rahbarlarining boshqaruv kompetensiyalari va ular uchun doimiy malaka oshirish kurslari tashkil etilishi ta'limiy faoliyat muvofiqlashtirilishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 10-iyundagi "Qamrov darajasi past bo'lgan tumanlarda maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarmog'ini kengaytirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-5144-sonli qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 2-avgustdagi "Maktabgacha ta'lim sohasida davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini zamonaviy raqamli texnologiyalar yordamida soddalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 426-sonli qarori.
3. Aynur Nabiyeva & Ulviyya Mikayilova & Vitaly Radsy "Exploring Public-Private Partnership in Preschool Education Provision as a Contributor to Socio-Economic Development," International Conference on Energy, Regional Integration and Socio-economic Development 6050, EcoMod.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(6)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.